

Genel Mektup: 1327
Enerji Emtia Takas Ekibi

İstanbul, 11/01/2017

Konu: Borsa İstanbul Kıymetli Madenler Piyasası'nda Takasbank tarafından verilecek nakit takas ve teminat işlemleri hizmeti

İlgili: Kıymetli Madenler Piyasası Üyesi Kuruluşlar

Sayın Genel Müdür,

Bilindiği üzere, Borsa İstanbul (Borsa) Kıymetli Madenler Piyasası'nda (KMP) verilecek nakit takas ve teminat işlemleri hizmetine (Hizmet) ilişkin olarak "Muhabir Banka" aracılığı ile gerçekleştirilen işlemlerin doğrudan Bankamız tarafından verilmesi çerçevesinde Borsa ve KMP üyeleri ile mutabık kalınmıştır. Bu çerçevede, 28.07.2016 tarih ve 307 sayılı Bankamız Yönetim Kurulu toplantısında; KMP'de gerçekleştirilen işlemlerin nakit takası ve teminat işlemlerinin 04.02.2017 tarihinden itibaren Muhabir Banka kullanılmadan Takasbank tarafından gerçekleştirilmesi kararı alınmıştır. Aynı toplantıda kabul edilip, Sermaye Piyasası Kurulu'nun 11.11.2016 tarih ve 31 sayılı toplantısında onaylanan Hizmete ilişkin ücret tarifesi (Ek.1) "Merkezi Takas Kuruluşlarının Kuruluş ve Çalışma Esasları Hakkında Yönetmelik" düzenlemeleri çerçevesinde onaylanmış olup 04.02.2017 tarihi itibarıyla yürürlüğe girecektir.

Yeni iş modeli çerçevesinde, Hizmet ve bu Hizmete ilişkin esaslar taslak halinde ekte (Ek.2) verilmekte olup, son hali Bankamız web sitesinde "Kaynaklar" başlığı altında yayınlanıp üyelere konuya ilişkin bilgilendirme mesajı gönderilecektir.

Hizmete ilişkin olarak KMP üyesi kuruluşların aşağıdaki belgeleri 27.01.2017 tarihine kadar Üye İşleri Ekibimize teslim etmesi gerekmekte olup, söz konusu belge örnekleri web sitemizde duyurulacaktır. Üyelik yenileme işlemlerine ilişkin sorular uye@takasbank.com.tr e-posta adresine iletilebilecektir.

- KMP Takas ve Teminat İşlemleri Üyelik Sözleşmesi (Sözleşme)
- Sözleşme Öncesi Bilgi Formu
- Aracı Bankalar Bildirim Formu

Hizmete ilişkin yenilenen iş süreçleri hakkında bilgi vermek üzere 16.01.2017 Pazartesi aşağıda detayları verilen "Üye Bilgilendirme Toplantısı" gerçekleştirilecektir.

Konu : Üye Bilgilendirme Toplantısı
Tarih/Saat : 16.01.2017 Pazartesi; 14.00-17.00
Yer : Takasbank Konferans Salonu
Reşitpaşa Mah. Tuncay Artun Cad. Emirgan Sarıyer
Katılım* : Katılım taleplerinin en geç 13.01.2017 Cuma 12:00'ye kadar <https://duyuru.takasbank.com.tr> adresinde yer alan "KMP Üye Bilgilendirme Toplantısı Katılımcı Bilgileri Formu"nu doldurmaları gerekmektedir.

Bunun yanı sıra, hizmete ilişkin olarak 19.01.2017 Perşembe günü aşağıda detayları verilen Üye Eğitimi gerçekleştirilecektir:

Konu : Üye Eğitimi
Tarih/Saat : 19.01.2017 Perşembe; 14.00-17.00
Yer : Takasbank Konferans Salonu
Reşitpaşa Mah. Tuncay Artun Cad. Emirgan Sarıyer
Katılım* : Katılım taleplerinin en geç 17.01.2017 Salı günü mesai saati bitimine kadar <https://duyuru.takasbank.com.tr> adresinde yer alan "KMP Üye Eğitimi Katılımcı Bilgileri Formu"na giriş yapılarak bildirilmesi gerekmektedir

(*) "Üye Duyuru" sayfasına gerçek kullanıcı kodu ve şifresi ile giriş yapılacak olup, kullanıcı kodu önüne TakasdomXXX100 yazılması gerekmektedir. Web sayfasında sorun yaşayan üyelerimiz kie@takasbank.com.tr adresinden yardım alabilirler.


Geçişe ilişkin teknik detay ve geçiş günü işlemlerine ilişkin iş akışı ayrıca paylaşılacaktır.

Gereği için bilgilerinize sunarız.

Saygılarımızla,

TAKASBANK
İSTANBUL TAKAS VE SAKLAMA BANKASI A.Ş.


Gökhan ELİBOL
Genel Müdür Yardımcısı


Mahmut KAYACIK
Genel Müdür
Yönetim Kurulu Üyesi

Ek.1: Kıymetli Madenler Piyasası Takas İşlemleri Üye Ücret Tarifesi
Ek.2: Hizmetle İlişkin Taslak Prosedür

Ek. 1: Kıymetli Madenler Piyasası Takas İşlemleri Üye Ücret Tarifesi

Ücret Tipi	Ücret Bazı	Ücret/Oran
Takas Komisyonu	Üyelerin İşlem Hacmi Üzerinden	Yüz binde 1 + BSMV
Nema Komisyonu	Brüt nema geliri üzerinden	%10 + BSMV
SWIFT Ücreti*	SWIFT Ücret Tarifesi	%0,02 (On binde 2) Asgari: 15 Azami: 50
EFT Ücreti*	Tutar Üzerinden (TEST tarifesi)	Tutar üzerinden % 0,005 (Yüz binde beş + BSMV) Asgari: 4,-TL + BSMV Azami: 40,- TL+ BSMV

(*) Kıymetli Madenler Piyasası Takasbank Ücret Tarifesinde yer alan EFT ve SWIFT ücret tarifesinde Takasbank tarafından yapılacak değişiklikler Üyelere yansıtılacaktır. Takasbank, değişiklikler öncesinde Borsa'nın görüşünü alacaktır.

**EK.2: İSTANBUL TAKAS VE SAKLAMA BANKASI A.Ş.'NİN BORSA İSTANBUL A.Ş
KIYMETLİ MADENLER PİYASASINDA YÜRÜTECEĞİ NAKİT TAKAS VE TEMİNAT
İŞLEMLERİ HİZMETİ VE BU HİZMETE İLİŞKİN ESASLAR PROSEDÜRÜ**

**BİRİNCİ BÖLÜM
Genel Hükümler**

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Prosedürün amacı, İstanbul Takas ve Saklama Bankası Anonim Şirketinin, Borsa İstanbul Kıymetli Madenler Piyasası'nda merkezi takas kuruluşu olarak vereceği nakit takas ve teminat işlemleri hizmetlerine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Prosedür, İstanbul Takas ve Saklama Bankası Anonim Şirketinin Borsa İstanbul Kıymetli Madenler Piyasası'nda merkezi takas kuruluşu olarak vereceği nakit takas ve teminat işlemleri hizmetlerine yönelik üyelik, takas, temerrüt, teminat, gelir ve diğer konulara ilişkin hususları kapsar.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu Prosedür, 30.12.2012 tarihli ve 28513 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 77 nci maddesi, 30.05.2013 tarih ve 28662 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Merkezi Takas Kuruluşlarının Kuruluş ve Çalışma Esasları Hakkında Genel Yönetmelik, 18.07.2013 tarihli ve 28711 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş. Merkezi Takas Yönetmeliği ve 20.01.2017 tarih ve 321 sayılı Yönetim Kurulunda onaylanarak 21.01.2017 tarihinde yürürlüğe giren İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş.'nin Borsa İstanbul A.Ş. Kıymetli Madenler Piyasası'nda Yürüteceği Nakit Takas ve Teminat İşlemleri Hizmetine İlişkin Yönergeye dayanılarak düzenlenmiştir.

Tanım ve kısaltmalar

MADDE 4- (1) Bu Prosedürde geçen;

- a) Aracı banka: Üyelerin, piyasa alacakları ile çekilebilir nakit teminat tutarlarının otomatik olarak aktarılmasını talep ettikleri bankayı,
- b) BIC (Bank Identifier Codes): Banka tanımlama kodlarını,
- c) Borsa: Borsa İstanbul A.Ş.'yi,
- ç) Genel Müdür: İstanbul Takas ve Saklama Bankası Anonim Şirketi Genel Müdürü'nü,
- d) EFT: Türk Lirası cinsinden ödeme gönderilmesini sağlayan Elektronik Fon Transfer sistemini,
- e) EUR: Avrupa para birimini,
- f) Genel Yönetmelik: 30.5.2013 tarihli ve 28662 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Merkezi Takas Kuruluşlarının Kuruluş ve Çalışma Esasları Hakkında Genel Yönetmeliği'ni

- g) İşlem Teminatı: Takasbank'ta açılan saklama hesaplarına yatırılan teminatları,
ğ) Kanun: 30.12.2012 tarihli ve 28513 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nu,
h) Kurul: Sermaye Piyasası Kurulu'nu,
ı) Merkezi Takas Yönetmeliği: 18.07.2013 tarihli ve 28711 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş. Merkezi Takas Yönetmeliği'ni,
i) Piyasa: Borsa İstanbul A.Ş. Kıymetli Madenler Piyasası'nı,
j) Prosedür: Yönergede belirlenen kural ve esaslar çerçevesinde işleyiş ve uygulamalara ilişkin usulleri içeren ve Genel Müdür tarafından onaylanan uygulama esaslarını içeren işbu Prosedürü,
k) Nakit takası: Piyasa'da gerçekleşen işlemlerle ilgili olarak ortaya çıkan nakit takas yükümlülüklerinin, Borsa İstanbul A.Ş.'nin görüşü alınmak suretiyle Takasbank tarafından belirlenen süre ve şartlarda, Üyeler tarafından yerine getirilmesi suretiyle Takasbank tarafından taraflar arasında fon transferini sağlayan süreçlerin tamamını,
l) Serbest hesap: Üyelerin Takasbank nezdindeki TL 11 ve döviz 11YP serbest cari hesaplarını,
m) Sistem: Takasbank sistemini,
n) SWIFT (Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication): Uluslararası finansal telekomünikasyon ağı ve mesajlaşma altyapısını,
o) Takasbank: İstanbul Takas ve Saklama Bankası Anonim Şirketini,
ö) USD: ABD para birimini,
p) Üye: Piyasa'da işlem yapma yetkisi olan kuruluşları,
r) Yönerge: Yönetim Kurulu tarafından onaylanan İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş.'nin Borsa İstanbul A.Ş. Kıymetli Madenler Piyasası'nda Yürüteceği Nakit Takas ve Teminat Yönetimi Hizmetine ve Bu hizmete İlişkin Esaslar Yönergesini,
s) Yönetim Kurulu: Takasbank Yönetim Kurulu'nu,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM Üyelik ve Hesaplara İlişkin Esaslar

Üyelik şartları

MADDE 5- (1) Piyasa'ya yönelik takas ve teminat yönetimi hizmetlerini almak için aşağıdaki üyelik şartların sağlanmış olması gerekir.

- a) Piyasada ilgili mevzuata aykırılıklar sebebiyle işlem yapma yetkisinin kaldırılmamış olması,
b) İçeriği Takasbank tarafından belirlenen sözleşmenin imzalanarak ibraz edilmiş olması,
c) Takasbank nezdindeki işlemlerini gerçekleştirmek amacıyla, Takasbank tarafından belirlenerek üyelere duyurulan teknik alt yapının oluşturulması ve işlerliğinin sağlanması için gerekli tedbirlerin alınmış olması,
ç) Takasbank tarafından belirlenen hesapların açılması.

Üyelik başvuru ve kabulü

MADDE 6- (1) Üyelik için başvuracak kuruluşların, Takasbank Genel Müdürlüğüne hitaben başvuru talebini ve Prosedürde üyelik için aranan şartların yerine getirildiğini tevsik eden bilgi ve belgeleri içeren bir yazı ile Üye İşleri Ekibine müracaatta bulunması ve bu yazının ekinde, Yönetmeliğin 10 uncu maddesinde belirtilen bilgi ve belgeler ile Takas Üyeliği Sözleşmesi ve Sözleşme Öncesi Bilgi Formunu Takasbank'a göndermeleri gerekmektedir.

(2) Üyelik başvurularının Takasbank tarafından değerlendirmeye alınması için, bu maddenin birinci fıkrasında yer alan bilgi ve belgeler ile Takasbank tarafından istenecek diğer bilgilerin tamamlanmış olması gerekir. Takasbank yapılan başvuruları 6 inci maddede aranan şartların yerine getirilip getirilmediği açısından değerlendirir.

(3) Üyelik başvurusu kabul edilen kuruluşun Takasbank nezdinde faaliyetlerine başlayabilmesi için üyelik başvurusunun uygun görüldüğünün tebliğinden itibaren Takasbank sistemi üzerinde üye adına işlem yapacak olan personeli yetkilendirmesi gerekir.

Üyelerin yükümlülükleri

MADDE 7 - (1) Üyelerin aşağıda sayılan hususlara uyması zorunludur:

a) Takasbank tarafından belirlenen sistem sürelerine uymak, Prosedür ve ilgili diğer mevzuatla Piyasa takas işlemlerine ilişkin olarak belirlenen tüm ilke ve kurallara uygun hareket etmek,

b) Takasbank tarafından talep edilen ücret, komisyon ve diğer yükümlülükleri süresi içinde yerine getirmek,

c) Prosedür kapsamındaki iş ve işlemleri ile ilgili olarak Takasbank tarafından gerekli görülen hususlarda talep edilecek her türlü bilgi ve belgeyi vermek ve Takasbank yetkililerince yapılacak incelemelerde her türlü desteği sağlamak,

ç) Takasbank'ın yapacağı sistem değişikliklerine belirlenen süreler içerisinde uyum sağlamak ve testlere iştirak etmek,

d) Prosedür kapsamındaki diğer yükümlülüklerini süresi içerisinde ve eksiksiz olarak yerine getirmek.

(2) Herhangi bir üyenin, yükümlülüklerini kısmen veya tamamen yerine getiremeyeceğini öngörmesi halinde, durumu sebeplerini de içeren tüm tevsik edici bilgi ve belgelerle birlikte ivedilikle Borsa'ya ve Takasbank'a bildirmesi zorunludur. Söz konusu bildirim, Takasbank'ın Prosedürde belirlenen tedbirleri almasına engel teşkil etmez.

(3) Üyeler Prosedür kapsamında düzenlenen faaliyetler çerçevesinde gerçekleştirmiş olduğu işlemlere ilişkin tüm yükümlülüklerin ifası ile çalışanlarının görevleri çerçevesinde yaptıkları işlerden sorumludur.

(4) Üyeler işlemlerini yetkilendirdiği personel adına tahsis edilen kullanıcı kodu ve şifreleri kullanarak uzaktan erişim yoluyla gerçekleştirirler. Tahsis edilen şifre kullanılarak sistemde yapılan işlemler ile şifrenin yetkisiz kişilerce kullanımından doğan sorumluluk üyeye aittir.

(5) Sisteme erişimin mümkün olmadığı durumlarda işlemler üyeyi temsil yetkisi bulunan kişilerce verilecek yazılı talimatlar çerçevesinde Takasbank tarafından gerçekleştirilebilir.

Üye faaliyetlerinin durdurulması ve üyelikten çıkarma

MADDE 8 - (1) Borsa tarafından işlem yapma yetkisinin kaldırılması halinde, üye Takasbank tarafından takas üyeliğinden çıkarılır.

(2) Faaliyetleri durdurulan, üyelikten çıkartılan veya kendi yazılı talebi doğrultusunda üyelikten ayrılmak isteyen üyelerin Prosedür kapsamında yer alan işlemlerden kaynaklanan yükümlülükleri devam eder.

(3) Takasbank, faaliyetleri durdurulan veya üyelikten çıkarılan kurumun takas işlemlerinin tamamlanması amacıyla Borsa'nın talebi doğrultusunda aşağıdaki tedbirler dâhil gerekli gördüğü her türlü tedbiri almaya yetkilidir.

- a) Üyenin doğrudan Takasbank nezdindeki hesapları üzerinde işlem yapmasını engellemek,
- b) Takas borçlarının kapatılması amacıyla üyenin takas alacaklarını kullanmak,
- c) Üyenin teminatlarına Borsa'nın onayı ile başvurmak,
- ç) Üyenin Takasbank nezdinde serbest hesaplarında bulunan varlıklarına başvurmak.

Üyelikten ayrılma

MADDE 9 - (1) Üyelikten ayrılmak isteyen kurum, bu durumu Borsa ve Takasbank'a eşanlı olarak yazılı bildirir. İlgili üyenin Yönetmelik kapsamındaki yükümlülüklerinin yanı sıra;

- a) Piyasa üyeliğini sona erdirdiğine dair Borsa'dan alınan tevsik edici belgelerin bir örneğinin Takasbank'a teslim edilmesi,
- b) Piyasa'da gerçekleştirmiş olduğu işlemlerin tamamının tasfiye edilmiş olması,
- c) Takasbank'a karşı herhangi bir yükümlülüğünün bulunmaması gerekmektedir.

İşlem hesapları

MADDE 10 - (1) Takasbank nezdinde Türk lirası için "11-TL Hesabı" ve yabancı para olarak USD için "11YP-10101 Hesabı" ve Euro için "11YP-10120 Hesabı" üzerinden işlemler gerçekleştirilir.

(2) Sözkonusu hesaplar, üyelik işlemlerinin tamamlanması ile Takasbank sisteminde açılır.

(3) Yabancı para işlemleri için, Citibank New York ve Citibank Frankfurt muhabir banka olarak kullanılır. Hesap bilgileri aşağıdaki gibidir:

	<u>BIC Kodu*</u>	<u>Hesap No</u>
CITI New York-USD	CITIUS33	36892258
CITI Frankfurt-EUR	CITIDEFF	4115556024

(*) Takasbank BIC kodu: TVSBTRISXXX

(4) Komisyon, TL, USD ve EUR döviz cinsinden “İşlem”, “Risk” ve “Netleştirme” teminat hesapları otomatik olarak açılır.

Aracı bankaların bildirilmesi, tanımlanması ve hesap önceliğinin değiştirilmesi

MADDE 11 - (1) Üyelerin, Piyasadan doğan piyasa alacakları ile çekilebilir nakit teminat tutarlarının bir başka bankadaki hesaplarına EFT/SWIFT aracılığı ile otomatik olarak aktarabilmeleri için; her bir para birimi cinsinden en az bir, en çok üç adet Aracı Banka IBAN numarasının Ek.1’de verilen “Aracı Bankalar Bildirim Formu” ile Takasbank’a bildirmesini takiben Takasbank tarafından gerekli tanımlamalar sistemde yapılır.

(2) Üyelerin göndermiş olduğu talimatta farklı döviz cinslerinden en az bir adet öncelikli hesap bildirilmelidir. Üyeler Takasbank’a bildirilen ve sisteme tanımlanan öncelikleri değiştirebilirler.

(3) Üyelerin, piyasa alacaklarını ve çekilebilir teminat tutarlarını aracı banka hesabına gönderilmesi talebi olmasına rağmen, Takasbank’a hesap bildirimini yapmamaları durumunda EFT/SWIFT mesajları oluşturulmaz ve piyasa alacakları serbest hesaplarında kalır. Serbest hesapta kalan tutar, ancak bir aracı banka tanımlaması yapılması durumunda “teminat yatırma ve çekme” yoluyla işleme alınır.

(4) Borsa seansın kapanması sonrasında üye bazında kıymetli maden cinsi ve döviz bazında netleştirme yaparak net borç/alacak bilgilerini Takasbank’a gönderilmesini takiben piyasa alacaklarını aktaracakları aracı banka hesabında değişiklik yapılamaz. Üye talebi ya da olağanüstü hallerde Takasbank bu saati değiştirmeye yetkilidir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Takas Esasları

Takasbank’ın sorumluluğu

MADDE 12 - (1) Takasbank, nakit takası ve teminat yönetimi hizmeti ile ilgili olarak bu Prosedür ile üstlendiği yükümlülükler dışında üyelerin Borsa’ya ve diğer üyelere karşı yükümlülüklerinden dolayı sorumlu değildir.

Takasa ilişkin genel esaslar

MADDE 13- (1) Takas işlemleri, Takasbank sistemi üzerinden gerçekleştirilir.

(2) Üyeler Takasbank’ın sağladığı web alt yapısı ile Takasbank sistemine erişerek işlemlerini gerçekleştirirler.

(3) Üyelerin takasa konu işlemlerinden doğan hak ve yükümlülükleri Takasbank tarafından belirlenen hesaplar üzerinden hesaben sonuçlandırılır.

(4) İşlemlerin takas tarihi ve süresi içerisinde tamamlanacağı hususunda Takasbank’ın herhangi bir garantisi bulunmaz. Takas işlemlerinin süresi içerisinde tamamlanması borçlu üyelerin yükümlülüklerini zamanında yerine getirmesi koşuluna bağlıdır.

(5) Piyasa’da gerçekleştirilen işlemlere ilişkin yükümlülükler takas tarihinde, ilgili takas hesapları kullanılarak yerine getirilir.

a) Borsa tarafından bildirilen borç tutarı, borçlu üyenin Takasbank nezdinde oluşturulan TL, USD ve EUR takas havuz hesaplarından tahsil edilir.

b) Borsa tarafından bildirilen alacak tutarı, alacaklı üyenin Takasbank nezdinde oluşturulan TL, USD ve EUR takas havuz hesaplarına aktarılır.

c) Alacaklı üye talep etmesi halinde; takas alacağı, üye tarafından bildirilmiş ve sisteme tanımlanmış olan aracı banka hesaplarına EFT/SWIFT aracılığıyla gönderilir.

(6) Merkezi Takas Yönetmeliği, Yönerge ve bu Prosedür çerçevesinde yapılacak tüm iş ve işlemlerde, işlemlerin Üyelerin müşterilerine ait olup olmadığına bakılmaksızın, Takasbank tarafından sadece ilgili Üye muhatap alınır.

(7) Takas işlemlerinde teslim karşılığı ödeme prensibi uygulanır. Takas yükümlülüklerini yerine getirmeyen üyelerin takas alacakları ödenmez.

Borçların Tahsili

MADDE 14 - (1) Borçlu üyeler, Takasbank nezdindeki 11 ve 11YP hesaplarına EFT ve SWIFT aracılığıyla, takas son saatine kadar borç tutarlarını gönderir.

(2) Takasbank sisteminde, üyelerin 11 ve 11 YP hesaplarından takas havuz hesaplarına otomatik aktarım yapılarak nakit borçlar kapatılır. Kısmi borç kapatma da mümkündür.

(3) Erken takas işlemlerinde kısmi borç kapatma yapılmaz. Bir sözleşmenin erken takasa konu olan kısmına ilişkin borsa tarafından gönderilen talimat kısmi olarak gerçekleştirilemeyecek olup üye bakiyesi yeterli olanların işleme alınacaktır.

Alacakların Dağıtımı

MADDE 15 - (1) Alacak dağıtımı, takas havuz hesaplarından üyelerin 11-11YP hesaplarına Borsa tarafından belirlenen öncelik sırasına göre gerçekleştirilir.

(2) Borsa tarafından bloke konulan alacakların dağıtımı yapılamayacak olup blokenin çözülmesi beklenir.

(3) Üye hesaplarına dağıtımı yapılmış alacaklar, Aracı banka hesaplarına gönderilir. Üyenin, hesabına geçecek alacak tutarlarının Aracı Banka hesabına gönderilmesi yerine serbest hesabında bırakılmasını bir talimat ile talep etmesi durumunda Banka tarafından gerekli tanımlama sistemde üye adına yapılır.

(4) Alacak dağıtımı yapılan üyenin hesabına aşağıdaki saatlerden sonra aktarılan takas alacakları ertesi iş günü günbaşında sistemde tanımlı olan Aracı Banka hesabına gönderilir.

Para birimi	Aracı bankaya talimat gönderim son saati
TL	17:15
EUR	18:00
USD	18:00

Takas işlemlerine ilişkin süreler

MADDE 16 - (1) Takas süreleri, Borsa tarafından belirlenir. Merkezi Takas Yönetmeliği'nin 24 üncü maddesinin ikinci fıkrası hükmü saklıdır.

(2) Takas süresi; takas, saklama, ödeme veya piyasa işletim sistemlerinden kaynaklanan sorunlar nedeniyle Takasbank Genel Müdürü tarafından Borsa'nın onayı alınarak geçici olarak değiştirilebilir.

(3) Yarım iş günlerinde takas işlemi gerçekleştirilmez. Piyasa'da yarım iş gününde yapılan işlemlerin takası, yarım günü izleyen iş gününde o günün işlemleri ile birleştirilerek gerçekleştirilir.

(4) Borsa, seansın kapanması sonrasında üye bazında, kıymetli maden cinsi ve döviz bazında netleştirme yaparak net borç/alacak bilgilerini Takasbank'a gönderir.

(5) Piyasa'da 16:00 itibarıyla gerçekleştirilen işlemlere ilişkin nakit takas yükümlülükleri, saat 17:15'e kadar yerine getirilir. Aksi halde Borsa temerrüt hükümleri uygulanır.

(6) Piyasada işlem yapan üyelerimizin, USD ve EUR cinsinden nakit takas ve teminat yükümlülükleri kadar döviz muhabir bankaların hizmet vermediği tatil günlerinden bir önceki iş günü hesaplarında bulundurmaları gerekmektedir. Aksi halde; nakit borçlarının kapanmaması nedeniyle temerrüt durumu, nakit teminatların yatırılmaması sonucunda da piyasada işlem kısıtı oluşabilecektir.

Para birimi

MADDE 17 - (1) Takas işlemlerinden kaynaklanan nakit yükümlülüklerinin ödenmesinde işlemlerin gerçekleştiği para biriminin kullanılması esastır.

Erken takas işlemleri

MADDE 18- (1) Kıymetli maden alacaklarını takas süresi öncesinde almak isteyen üye bilgileri Borsa tarafından Banka'ya iletir ve Banka, nakit borçlu üyelerin takas hesaplarından ilgili borç tutarlarını tahsil ederek üye borcunu kapatır.

(2) Nakit takas borcu kapanan üyenin yükümlülüğünü yerine getirdiği Borsa'ya iletilir ve Borsa tarafından kıymetli maden takas işlemleri tamamlanır.

(3) Erken takas işlemlerinde Borsa'ya ait işlem komisyonları diğer takas işlemleri ile birlikte toplu olarak tahsil edilir.

(4) Erken takas işlemlerinde erken takas alacağını takas başlangıç süresi öncesinde almak istemeyen üyeye takas alacağı dağıtılmaz. Üye, nakit alacağını takas sürecinde alabilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Temerrüt İşlemlerine İlişkin Esaslar

Temerrüt Esasları

MADDE 19 - (1) Belirlenen takas süreleri içinde yükümlülüğünü yerine getirmeyen üyeden, 20 nci maddenin birinci fıkrasında belirtilen süreler dikkate alınarak, yerine getirilmeyen yükümlülük tutarı üzerinden hesaplanan temerrüt faizi ve diğer yasal yükümlülükler tahsil olunur.

(2) Piyasa’da 16:00 itibariyle gerçekleştirilen işlemlere ilişkin kıymet takas yükümlülükleri 16:00; nakit takas yükümlülükleri saat 17:15’e kadar yerine getirilir. Aksi halde Borsa düzenlemeleri çerçevesinde temerrüt hükümleri uygulanır.

Temerrüt faizi

MADDE 20 - (1) Temerrüt faizinin hesaplanmasında, temerrüde düşülen tarih ile yükümlülüğün yerine getirildiği tarih arasındaki takvim günleri dikkate alınır. Şu kadar ki, takas tarihinde belirlenen son saatten sonra ancak aynı gün yerine getirilen yükümlülükler için ise temerrüt faizi 1 gün üzerinden hesaplanır.

(2) Temerrüde düşen üyeye, yerine getirilmeyen yükümlülük tutarının; BİAŞ Repo Ters Repo Pazarı, BİAŞ Bankalararası Repo Ters Repo Pazarı veya TCMB Bankalararası Para Piyasası’nda oluşan bir gecelik ağırlıklı ortalama faiz oranlarından en yüksek olanı esas alınarak hesaplanacak tutarı kadar temerrüt faizi uygulanır.

(3) Temerrüt faizinin belirlenmesinde Borsa’nın görüşü alınır.

(4) Asgari temerrüt faizi ise 50 Türk Lirası’dır. Hesaplanan temerrüt faizinin asgari temerrüt faizinin altında olması halinde asgari tutar tahsil edilir.

Temerrüt faizinin hesaplanması

MADDE 21 - (1) Temerrüt matrahı nakit yükümlülükler için gecikmeli olarak kapatılan tutar olup, kıymet yükümlülükleri için Borsa tarafından bildirilen tutardır.

(2) Temerrüt faizi:

$$\text{matrah} * (\text{baz faiz}/100) * \text{gün}/360 * \text{katsayı}$$

formülü ile hesaplanır ve varsa yasal yükümlülükler eklenir.

(3) Yükümlülüğünün takas gününde takas son saatinden sonra, EFT kapanış saatine kadar yerine getirilmesi halinde katsayı 0,5 (yarım), EFT kapanış saati ve daha sonra ya da izleyen günlerde yerine getirilmesi halinde ise katsayı 2 (iki) olarak uygulanır.

(4) Temerrüde düşen Üyeye, temerrüdün kapatılması için süre verilmesi durumunda, temerrüt faizinin hesaplanmasında temerrüde düşme anı dikkate alınır.

(5) Temerrüt faizi, yabancı para cinsi yükümlülüklerde de Türk Lirası olarak hesaplanır. İlgili yabancı para biriminin Türk Lirası’na çevrilmesinde TCMB tarafından ilan edilen Efektif satış kuru kullanılır.

Tahakkuk, bildirim ve tahsilat

MADDE 22 - (1) Temerrüt faizi ile diğer yasal yükümlülükler, üyenin temerrüdünün kapandığı günü takip eden iş günü tahakkuk ettirilir.

(2) Tahakkuk ettirilen temerrüt faizinin bildirimi yapılır.

(3) Tahakkuk eden temerrüt faizi, diğer yasal yükümlülükler ile birlikte tahakkuk tarihinden itibaren 1 (bir) iş günü içerisinde ödenir.

(4) Tahakkuk ettiği halde süresi içinde üye tarafından yatırılmayan temerrüt faizi ve diğer yasal yükümlülükler, takip eden iş günü üyenin serbest hesabından Takasbank tarafından re’sen tahsil edilir. Bu hesapta yeterli miktarda nakit bulunmadığı takdirde portföy hesabına ilişkin işlem teminatlarına başvurulur. Takasbank, nezdindeki Üyeye ait tüm varlık, hak ve alacaklar üzerinde takas, mahsup ve hapis hakkına sahiptir.

(5) Tahsil edilen temerrüt cezasına ilişkin mağduriyet ödemesi Borsa düzenlemesi çerçevesinde yerine getirilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM Teminat İşlemleri

Teminata ilişkin genel esaslar

MADDE 23 – (1) Borsa'nın belirleyeceği ve duyuracağı yöntem ve oranlar ile hesaplanan teminatlar niteliğine göre; İşlem Teminatı, Borsa Üyelik Teminatı ve Netleştirme Teminatı olmak üçe ayrılır ve üç ayrı hesapta takip edilir.

(2) Teminat bakiyeleri, Borsa'ya her günbaşı gönderilir.

(3) İşlem teminatına kabul edilecek varlıklardan Takasbank nezdinde saklanacaklar, Takasbank'ın görüşü alınarak Borsa tarafından belirlenir.

Takasbank nezdinde teminat olarak kabul edilen değerler

MADDE 24 – (1) Üyeler, takas işlemlerinden kaynaklanan yükümlülüklerin yerine getirilmesi amacıyla teminat olarak verilmek üzere Borsa tarafından belirlenen varlıklardan aşağıda yer alanları Takasbank nezdindeki hesaplarına yatırmak zorundadır.

a) Nakit (Türk Lirası, Euro, USD)

b) Devlet İç Borçlanma Senedi

Teminat Yatırma

MADDE 25 – (1) Üyeler, teminat hesaplarına Takasbank sistemi üzerinden teminat yatırır.

(2) Teminat yatırma işlemi sonrası, teminat bakiyeleri Borsa'ya gönderilir.

(3) Üyeler, yazılı olarak teminat yatırma talimatı verebilirler, bu durumda üye adına teminat yatırma işlemi Takasbank kullanıcıları tarafından gerçekleştirilir.

Teminat Çekme

MADDE 26 – (1) Üyeler, teminat hesaplarından Takasbank sistemi aracılığı ile serbest hesaplarına veya talimat ile Takasbank'a bildirdikleri aracı banka hesaplarına teminat çekme işlemi yapabilirler.

(2) Nakit teminat çekme talebi Takasbank sistemi üzerinden Borsa'ya gönderilir. Teminat çekme işlemi, Borsa onayı ile gerçekleştirilir.

(3) Çekilen nakit teminatlar, üyenin talebi halinde üye aracı banka hesabına EFT yada SWIFT aracılığıyla otomatik gönderilir.

(4) Üyeler, teminat çekme son saatinden önce serbest hesaplarına aktardıkları teminat tutarı ile piyasa borcunu kapatabilirler.

(5) Üyeler, yazılı olarak teminat çekme talimatı verebilirler, bu durumda üye adına teminat çekme işlemi Takasbank kullanıcıları tarafından gerçekleştirilir.

(6) Teminat çekme son saatleri aşağıdaki şekildedir.

Para birimi	Teminat çekme son saati (Aracı Banka Hesabına)	Teminat çekme son saati (Serbest Hesaba)
TL	15:40	17:00
EUR	16:15	17:00
USD	16:30	17:00

Nakit teminatların nemalandırılması

MADDE 27 - (1) Üyeler tarafından tesis edilen Türk lirası teminatları, zorunlu karşılık olarak tesis edilecek kısmı düşüldükten sonra kalan tutar üzerinden, kredi riski ve likidite koşulları dikkate alınarak, Takasbank tarafından mümkün olan en iyi koşullarla nemalandırır. Nemalandırma işlemi, Takasbank limitleri dâhilinde yapılır.

(2) Nemalandırılma sonucu elde edilen brüt nema tutarlarından, vergi ve diğer yasal yükümlülükler ile Takasbank komisyonu düşülür.

(3) Nemalandırma son saati tam günlerde saat 15:40, yarım günlerde saat 10:45'tir.

(4) Brüt nema üzerinden yasal kesintiler ve nema komisyonu nema dağıtımı esnasında gerçekleştirilir.

(5) Nema istemeyen üyeler için nemalandırma işlemi yapılmaz.

ALTINCI BÖLÜM Çeşitli Hükümler

Ücret ve komisyonlar

MADDE 28 - (1) Prosedür kapsamındaki takas hizmetlerine ilişkin ücretler, Yönetmeliğin 61 inci maddesinde yer alan esaslar çerçevesinde belirlenerek Borsanın onayı ile üyelere duyurulur.

(2) Ücret işlemin niteliğine göre işlem esnasında veya aylık olarak tahakkuk ettirilir ve üyenin Takasbank nezdindeki hesaplarından tahsil edilir.

(3) Tahakkuk tarihinden itibaren 3 iş günü içerisinde itiraz edilmeyen komisyon tutarı kabul edilmiş sayılır.

(4) Süresi içerisinde ödenmeyen komisyonlar üyelerin serbest cari hesabından re'sen tahsil edilir.

Borsa komisyonlarının tahsili

MADDE 29- (1) Borsa tarafından bildirilen komisyon borcu bilgilerine istinaden, üyelerin Takasbank nezdindeki serbest hesaplarından komisyonlar tahsil edilerek Borsa'nın tarafımıza bildirdiği banka hesabına gün sonunda EFT/SWIFT ile aktarılır.

Disiplin hükümleri

MADDE 30 - (1) Bu Prosedürde belirlenen yükümlülüklere uymayan Üyeler hakkında Merkezi Takas Yönetmeliği'nin yedinci bölümünde yer alan disiplin hükümleri uygulanır.

Prosedürde hüküm bulunmayan hallerde uygulanacak hükümler

MADDE 31 – (1) Prosedürde hüküm bulunmayan hallerde Merkezi Takas Yönetmeliği ve Yönerge hükümleri uygulanır.

Yürürlük

MADDE 32 - (1) Prosedür yayım tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 33 - (1) Prosedür hükümlerini Genel Müdür yürütür.

Ek.1: Aracı Bankalar Bildirim Formu

Piyasa üyeleri tarafından Borsa İstanbul A.Ş. Kıymetli Madenler Piyasası işlemlerinden kaynaklanan piyasa alacaklarının gönderilmesinde ve Teminat Çekme İşlemlerinde Kullanılacak Aracı Banka Hesap Numaralarının, İstanbul Takas Ve Saklama Bankası A.Ş.’ye bir talimat ile yazılı olarak bildirilmesinde yer alması gereken bilgiler aşağıda yer almaktadır.

Aşağıdaki formatta **USD ve Euro** cinsinden **en az 1, en çok 3 adet Aracı Banka** bildirim yapılmalı ve **mutlaka içlerinden bir tanesi “seçili hesap”** olarak belirlenmelidir.

Döviz Cinsinden (USD/EUR) Kıymetli Madenler Piyasası Alacaklarının ve Teminatların Gönderileceği Hesap Numaraları	
Gerekli Bilgiler	Açıklama
Muhabir Banka BIC Kodu	Muhabir Bankanın uluslararası bankacılık kurum kodu bilgisidir. Muhabir banka, katılımcının USD/EUR cinsinden teminatların gönderileceği, USD/EUR hesabının bulunduğu yurtiçindeki bankanın yurt dışındaki muhabir bankasıdır.
Muhabir Banka Hesap Numarası	Katılımcının USD/EUR cinsinden teminatların gönderileceği, USD/EUR hesabının bulunduğu yurtiçindeki bankanın muhabir bankasındaki hesap numarası bilgisidir.
Alıcı IBAN	Katılımcının USD/EUR cinsinden teminatlarının gönderileceği USD/EUR hesabına ait IBAN Numarası bilgisidir.
Şube Kodu	Katılımcının USD/EUR hesabının bulunduğu bankanın şube kodu bilgisidir.
Alıcı Adı	İlgili USD/EUR hesabının alıcı adı bilgisidir.
Banka BIC Kodu	Katılımcının USD/EUR hesabının bulunduğu bankanın uluslararası bankacılık kurum kodu bilgisidir.

Aşağıdaki formatta TL cinsinden **en az 1, en çok 3 adet Aracı Banka** bildirim yapılmalı ve **mutlaka içlerinden bir tanesi “seçili hesap”** olarak belirlenmelidir.

Kıymetli Madenler Piyasası TL Alacaklarının ve TL Teminatların Gönderileceği Aracı Banka Hesap No Bilgileri	
Gerekli Bilgiler	Açıklama
Alıcı Adı	Teminat çekme ve alacak dağıtımı için kullanılacak TL hesabının alıcı adı bilgisidir
IBAN Numarası	Teminat çekme ve alacak dağıtımı için kullanılacak TL hesabının IBAN bilgisidir